

III

(Andra akter)

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

BESLUT AV EFTAS ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET nr 280/21/KOL

av den 13 december 2021

om ändring av procedurreglerna och de materiella reglerna inom området för statligt stöd genom införande av nya riktlinjer för kriterier vid bedömningen av förenligheten med den inre marknaden hos statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse [2022/1170]

EFTAS ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET (ÖVERVAKNINGSMYNDIGHETEN) HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES-avtalet*), särskilt artiklarna 61–63 och protokoll 26,

med beaktande av avtalet mellan Eftastaterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol (*övervakningsavtalet*), särskilt artiklarna 24 och 5.2 b, och

av följande skäl:

Enligt artikel 24 i övervakningsavtalet ska övervakningsmyndigheten ge verkan åt bestämmelserna om statligt stöd i EES-avtalet.

Enligt artikel 5.2 b i övervakningsavtalet ska övervakningsmyndigheten utfärda meddelanden eller riktlinjer i frågor som behandlas i EES-avtalet, om EES-avtalet eller övervakningsavtalet uttryckligen föreskriver det eller om övervakningsmyndigheten anser det nödvändigt.

Den 25 november 2021 antog Europeiska kommissionen ett reviderat meddelande om kriterier vid bedömningen av förenligheten med den inre marknaden hos statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse (*riktlinjerna*) ⁽¹⁾.

Riktlinjerna är av betydelse även för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES*).

En enhetlig tillämpning av reglerna om statligt stöd i EES-avtalet måste garanteras i hela EES i överensstämmelse med det mål att uppnå enhetlighet som fastställs i artikel 1 i EES-avtalet.

Enligt punkt II i avsnittet "Allmänt" i bilaga XV till EES-avtalet ska övervakningsmyndigheten efter samråd med Europeiska kommissionen anta rättsakter som motsvarar dem som antagits av Europeiska kommissionen.

Riktlinjerna kan hänvisa till vissa av Europeiska unionens politikinstrument och till vissa av Europeiska unionens rättsakter som inte har införlivats med EES-avtalet. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av bestämmelserna om statligt stöd och lika konkurrensvillkor i hela EES kommer övervakningsmyndigheten i allmänhet att tillämpa samma referenspunkter som Europeiska kommissionen vid bedömningen av ett stöds förenlighet med EES-avtalets funktion.

⁽¹⁾ C(2021) 8481 final (EUT C 528, 30.12.2021, s. 10).

Övervakningsmyndigheten har samrått med Europeiska kommissionen.

Övervakningsmyndigheten har även samrått med Eftastaterna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. De materiella reglerna inom området för statligt stöd ändras genom införande av nya riktlinjer för kriterier vid bedömningen av förenligheten med den inre marknaden hos statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse. Riktlinjerna har bifogats detta beslut och utgör en integrerad del av det.

2. Riktlinjerna kommer att ersätta de befintliga riktlinjerna för att bedöma om statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse är förenligt med EES-avtalets funktion ⁽²⁾, med verkan från och med den 1 januari 2022.

Artikel 2

Övervakningsmyndighet kommer att tillämpa riktlinjerna med eventuella anpassningar som inbegriper men inte är begränsade till följande:

- a) Om hänvisning görs till "medlemsstat(er)" tolkas den som en hänvisning till "Eftastat(er)" ⁽³⁾ eller när så är lämpligt till "EES-stat(er)".
- b) Om hänvisning görs till "Europeiska kommissionen" tolkar övervakningsmyndigheten den som en hänvisning till "Eftas övervakningsmyndighet".
- c) Om hänvisning görs till "fördraget" eller "EUF-fördraget" tolkar övervakningsmyndigheten den som en hänvisning till "EES-avtalet".
- d) Om hänvisning görs till artikel 107 i EUF-fördraget eller till avsnitt i den artikeln tolkar övervakningsmyndigheten den som en hänvisning till artikel 61 i EES-avtalet och motsvarande avsnitt i den artikeln.
- e) Om hänvisning görs till artikel 108 i EUF-fördraget eller till avsnitt i den artikeln tolkar övervakningsmyndigheten den som en hänvisning till del 1 artikel 1 i protokoll 3 till övervakningsavtalet och motsvarande avsnitt i den artikeln.
- f) Om hänvisning görs till formuleringen "(o)förenlig med den inre marknaden" tolkar övervakningsmyndigheten den som "(o)förenlig med EES-avtalets funktion".
- g) Om hänvisning görs till formuleringen "inom (eller utanför) unionen" tolkar övervakningsmyndigheten den som "inom (eller utanför) EES".
- h) Om hänvisning görs till "handel inom unionen" tolkar övervakningsmyndigheten den som en hänvisning till "handel inom EES".
- i) Om det i riktlinjerna anges att de kommer att tillämpas på "alla sektorer av ekonomisk verksamhet" tillämpar övervakningsmyndigheten dem på "alla sektorer av ekonomisk verksamhet eller delar av sektorer av ekonomisk verksamhet som omfattas av EES-avtalet".
- j) Om hänvisning görs till kommissionens meddelanden eller riktlinjer tolkar övervakningsmyndigheten den som en hänvisning till motsvarande riktlinjer från övervakningsmyndigheten.

⁽²⁾ Beslut av Eftas övervakningsmyndighet nr 84/16/KOL av den 27 april 2016 om ändring för hundraförsta gången av de formella och materiella reglerna om statligt stöd genom införande av nya riktlinjer för att bedöma om statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse är förenligt med EES-avtalets funktion [2017/267] (EUT L 39, 16.2.2017, s. 49 och EES-supplement nr 11, 16.2.2017, s. 1).

⁽³⁾ Eftastaterna är Island, Liechtenstein och Norge.

Utfärdat i Bryssel den 13 december 2021.

För Eftas övervakningsmyndighet

Bente ANGELL-HANSEN
Ordförande
Ansvarig kollegieledamot

Högni S. KRISTJÁNSSON
Kollegieledamot

Stefan BARRIGA
Kollegieledamot

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS
Kontrasignerande som direktör
för avdelningen för rättsliga och exekutiva frågor

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Kriterier vid bedömningen av förenligheten med den inre marknaden hos statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse

1. INLEDNING

1. Detta meddelande innehåller riktlinjer för bedömning av offentlig finansiering av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse enligt unionens regler om statligt stöd.
2. Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse kan ge ett mycket viktigt bidrag till hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättning, konkurrenskraft och motståndskraft för industrin och ekonomin i unionen och stärka unionens öppna strategiska oberoende genom att möjliggöra banbrytande innovations- och infrastrukturprojekt genom gränsöverskridande samarbete och med positiva spridningseffekter på den inre marknaden och samhället som helhet.
3. De viktiga projekten gör det möjligt att samla kunskap, expertis, finansiella medel och ekonomiska aktörer i hela unionen i syfte att hantera allvarliga marknadsmisslyckanden, systemfel eller samhällsutmaningar som inte kan åtgärdas på annat sätt. De är utformade för att länka ihop den offentliga och den privata sektorn för att genomföra storskaliga projekt som ger betydande fördelar för unionen och dess medborgare.
4. Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse kan ligga till grund för alla strategier och åtgärder som ska uppnå gemensamma europeiska mål, särskilt den europeiska gröna given ⁽¹⁾, den digitala strategin ⁽²⁾, Europas digitala decennium ⁽³⁾, den nya industristrategin för EU ⁽⁴⁾ och dess uppdatering ⁽⁵⁾, EU-strategin för data ⁽⁶⁾ och Next Generation EU ⁽⁷⁾. Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse kan också bidra till en hållbar återhämtning efter allvarliga ekonomiska störningar såsom de som orsakas av covid-19-pandemin och stödja insatser för att stärka unionens sociala och ekonomiska motståndskraft.
5. Med beaktande av uppdateringen av industristrategin och strategin för små och medelstora företag ⁽⁸⁾ är det viktigt att små och medelstora företag och nystartade företag kan delta i viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse och dra nytta av dem. Kommissionen kommer i sin bedömning att ta hänsyn till omständigheter under vilka det är mindre sannolikt att det anmälda stödet otillbörligt kommer att snedvrida konkurrensen, till exempel på grund av dess storlek.

⁽¹⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Den europeiska gröna given, COM(2019) 640 final av den 11 december 2019.

⁽²⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Att forma EU:s digitala framtid, COM(2020) 67 final av den 19 februari 2020.

⁽³⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet, COM(2021) 118 final av den 9 mars 2021.

⁽⁴⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En ny industristrategi för EU, COM(2020) 102 final av den 10 mars 2020.

⁽⁵⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Uppdatering av industristrategin 2020: en starkare inre marknad för EU:s återhämtning COM(2021) 350 final av den 5 maj 2021.

⁽⁶⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – En EU-strategi för data, COM(2020) 66 final av den 19 februari 2020.

⁽⁷⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: EU vid ett vägskäl – bygga upp och bygga nytt för nästa generation, COM(2020) 456 final av den 27 maj 2020.

⁽⁸⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En SMF-strategi för ett hållbart och digitalt EU, COM(2020) 103 final av den 10 mars 2020.

6. Genomförandet av de viktiga projekten kräver ofta ett betydande deltagande från de offentliga myndigheterna när marknaden annars inte skulle finansiera sådana projekt. I detta meddelande fastställs de regler som gäller när offentlig finansiering av sådana projekt utgör statligt stöd, för att statligt stöd till viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse ska anses vara förenligt med den inre marknaden. Reglerna syftar särskilt till att säkerställa att sådant stöd inte i onödan påverkar handelsvillkoren mellan medlemsstaterna och att begränsa effekterna av sådant stöd på handel och konkurrens till vad som är absolut nödvändigt.
7. I artikel 107.3 b i EUF-fördraget föreskrivs att stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse kan anses vara förenligt med den inre marknaden. Därför innehåller detta meddelande vägledning om de kriterier som kommissionen kommer att tillämpa för att bedöma statligt stöd som beviljats för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse. Först definieras tillämpningsområdet och därefter presenteras en förteckning över kriterier som kommissionen kommer att använda när den bedömer arten och vikten av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse vid tillämpning av artikel 107.3 b i EUF-fördraget. Därefter redogörs för hur kommissionen kommer att bedöma om den offentliga finansieringen av de viktiga projekten är förenlig med reglerna om statligt stöd.
8. Det här meddelandet utesluter inte att stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt också kan anses förenligt med den inre marknaden på basis av andra bestämmelser i fördraget, särskilt i artikel 107.3 c i EUF-fördraget. Dessa bestämmelser kanske dock inte helt och hållet beaktar projektens relevans, särdrag och egenskaper. Det kan krävas särskilda regler om stödberättigande, förenlighet och förfaranden, i enlighet med detta meddelande.

2. TILLÄMPNINGSOMRÅDE

9. Kommissionen kommer att tillämpa principerna som fastställs i detta meddelande på viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse inom alla sektorer av ekonomisk verksamhet.
10. Dessa principer är inte tillämpliga på följande:
 - a) Åtgärder som består av stöd till företag i svårigheter enligt definitionen i riktlinjerna för undsättning och omstrukturering ⁽⁹⁾ eller i efterföljande riktlinjer, med undantag för företag som inte befann sig i svårigheter den 31 december 2019 men som försattes i svårigheter den 1 januari 2020 eller senare så länge som den tillfälliga ramen ⁽¹⁰⁾ tillämpas.
 - b) Åtgärder som består av stöd till företag som är föremål för ett oreglerat återbetalningskrav till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.
 - c) Stödåtgärder som i sig och genom de villkor som är förenade med dem eller genom deras finansieringsmetod medför en icke särskiljbar överträdelse av unionsrätten ⁽¹¹⁾, framför allt följande:
 - i) Stödåtgärder där beviljandet av stöd är förenat med en skyldighet för stödmottagaren att ha sitt huvudkontor i den berörda medlemsstaten eller att vara huvudsakligen etablerad i den medlemsstaten.
 - ii) Stödåtgärder där beviljandet av stöd är förenat med en skyldighet för stödmottagaren att använda nationellt producerade varor eller nationella tjänster.
 - iii) Stödåtgärder som begränsar stödmottagarens möjligheter att använda erhållna resultat från forskning, utveckling och innovation i andra medlemsstater.

⁽⁹⁾ Riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (EUT C 249, 31.7.2014, s. 1). Såsom förklaras i punkt 23 i riktlinjerna kan ett företag i svårigheter på grund av att själva dess fortbestånd är hotat inte anses vara ett lämpligt verktyg för att främja andra allmänna mål förrän dess lönsamhet har säkerställts.

⁽¹⁰⁾ Meddelande från kommissionen – Tillfällig ram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin under det pågående utbrottet av covid-19 (EUT C 91 I, 20.3.2020, s. 1) och dess ändringar.

⁽¹¹⁾ Se t.ex. mål C-156/98, Tyskland mot kommissionen, [2000] ECLI:EU:C:2000:467, punkt 78, och mål C-333/07, Régie Networks mot Rhone Alpes Bourgogne [2008], ECLI:EU:C:2008:764, punkterna 94 till 116.

3. KRITERIER FÖR STÖDBERÄTTIGANDE

11. För att avgöra om ett projekt omfattas av artikel 107.3 b i EUF-fördraget kommer kommissionen att tillämpa de kriterier som anges i avsnitten 3.1, 3.2 och 3.3 i detta meddelande.

3.1 Projektdefinition

12. Förslaget till stöd måste gälla ett enskilt projekt som är tydligt definierat vad gäller mål och genomförandevillkor, inbegripet deltagare och finansiering ⁽¹²⁾.
13. Kommissionen kan också anse att ett "integrerat projekt" är berättigat till stöd, dvs. en grupp enskilda projekt som ingår i en gemensam struktur, färdplan eller ett gemensamt program som syftar till samma mål och som bygger på ett enhetligt systematiskt tillvägagångssätt. De enskilda delarna i det integrerade projektet kan avse olika nivåer i leverantörskedjan men måste vara kompletterande och tillföra avsevärt mervärde genom sitt bidrag mot att uppnå EU-målen ⁽¹³⁾.

3.2 Gemensamt europeiskt intresse

3.2.1 Allmänna kumulativa kriterier

14. Projektet måste representera ett konkret, tydligt och identifierbart viktigt bidrag till unionens mål eller strategier och måste ha en tydlig inverkan på hållbar tillväxt, t.ex. genom att ha stor betydelse för b.l.a. den Europeiska gröna given, den digitala strategin, det digitala decenniet, EU-strategin för data, den nya industristrategin för EU och dess uppdatering, Next Generation EU, europeiska hälsounionen ⁽¹⁴⁾, det nya europeiska området för forskning och innovation ⁽¹⁵⁾, EU:s nya handlingsplan för den cirkulära ekonomin ⁽¹⁶⁾, eller unionens mål att bli klimatneutral till 2050.
15. Projektet måste vara utformat för att avhjälpa viktiga marknadsmisslyckanden eller systemfel som hindrar projektet från att utföras i samma omfattning eller på samma vis utan stöd, eller samhällsutmaningar som annars inte på lämpligt sätt skulle kunna åtgärdas eller avhjälpas.
16. Om inte ett mindre antal motiveras av projektets art ⁽¹⁷⁾ måste projektet vanligtvis involvera minst fyra medlemsstater och dess fördelar får inte begränsas till de finansierande medlemsstaterna utan måste omfatta en större del av unionen. Fördelarna med projektet ska anges klart på ett konkret och påvisbart sätt ⁽¹⁸⁾.

⁽¹²⁾ I fråga om forskning och utveckling gäller att när två eller flera forsknings- och utvecklingsprojekt inte klart går att skilja från varandra och särskilt när de enskilt betraktade saknar utsikter till teknisk framgång ska de betraktas som ett enda projekt.

⁽¹³⁾ Både enskilda och integrerade projekt kallas härmed *projekt*.

⁽¹⁴⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Skapande av en europeisk hälsounion – förstärkning av EU:s resiliens mot gränsöverskridande hot mot människors hälsa, COM(2020) 724 final av den 11 november 2020.

⁽¹⁵⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En ny era för det europeiska forskningsområdet, COM(2020) 628 final av den 30 september 2020.

⁽¹⁶⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin – För ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa COM(2020) 98 final av den 11 mars 2020.

⁽¹⁷⁾ Ett mindre antal medlemsstater, men inte färre än två, kan i exceptionella fall vara motiverat under vederbörligen motiverade omständigheter t.ex. om projektet berör sammankopplade forskningsinfrastrukturer, TEN-E och TEN-T-projekt som i grunden är av gränsöverskridande betydelse eftersom de ingår i fysiskt anslutna gränsöverskridande nätverk eller är väsentliga för att förbättra gränsöverskridande trafikledning eller driftskompatibilitet, eller om projektet finansieras med EU-medel, för vilket rättsliga bestämmelser om medlemsstaternas samarbete kräver ett lägre antal deltagande medlemsstater. I samtliga fall måste projekten utformas på ett öppet sätt i enlighet med punkt 17.

⁽¹⁸⁾ Det faktum att projektet genomförs av företag i olika länder, eller att en forskningsinfrastruktur därefter används av företag som är etablerade i olika medlemsstater, är inte tillräckligt för att ett projekt ska räknas som ett viktigt projekt. Domstolen har bekräftat kommissionens policy att anse att projekt kan beskrivas vara av gemensamt europeiskt intresse enligt artikel 107.3 b när de utgör del av ett transnationellt europeiskt program som antingen finansieras gemensamt av flera av medlemsstaternas regeringar eller grundar sig på en gemensam åtgärd av flera av medlemsstater för att motverka ett gemensamt hot. Förenade målen C-62/87 och 72/87, *Exécutif régional wallon och SA Glaverbel* mot kommissionen, REG 1988, ECLI:EU:C:1988:132, punkt 22.

17. Alla medlemsstater måste ges en faktisk möjlighet att delta i ett framväxande projekt. Anmälade medlemsstater måste visa att alla medlemsstater har informerats om att ett projekt eventuellt kommer att skapas, till exempel genom kontakter, allianser, möten eller kontaktskapande evenemang, även med deltagande av små och medelstora företag och nystartade företag, och att alla medlemsstater har fått möjlighet att delta.
18. Fördelarna med projektet får inte vara begränsade till företagen eller den berörda sektorn utan måste vara relevanta för och användas i ett bredare sammanhang inom unionens ekonomi och i samhället genom positiva spridningseffekter (t.ex. genom att få systemeffekter på flera nivåer i värdekedjan eller i föregående eller efterföljande marknadsled, eller ha alternativa användningsmöjligheter i andra sektorer eller trafikomställning) som är klart definierade på ett konkret och påvisbart sätt.
19. Projektet måste inbegripa omfattande samfinansiering från stödmottagaren ⁽¹⁹⁾.
20. Medlemsstaterna måste styrka att projektet är förenligt med principen om att "inte vålla någon betydande skada" i den mening som avses i artikel 17 i förordning (EU) 2020/852, eller med andra jämförbara metoder ⁽²⁰⁾. Vid den övergripande avvägningen mellan stödets positiva effekter och dess negativa effekter på konkurrens och handel kommer kommissionen att betrakta efterlevnaden av denna princip som en viktig faktor i sin bedömning. I allmänhet är det osannolikt att investeringar som allvarligt skadar miljömålen i den mening som avses i artikel 17 i förordning (EU) 2020/852 har tillräckliga positiva effekter för att uppväga deras negativa effekter på konkurrens och handel. De positiva effekterna av ett projekt när det gäller att ta itu med viktiga marknadsmisslyckanden, systemfel eller samhällsutmaningar som annars inte skulle kunna åtgärdas är i samtliga fall föremål för en individuell bedömning.

3.2.2 Allmänna positiva indikatorer

21. Utöver de kumulativa kriterierna i avsnitt 3.2.1, kommer kommissionen att med bifall notera om följande element föreslås av medlemsstaterna:
 - a) Utformningen av projektet inbegriper kommissionen eller andra rättsliga organ till vilka kommissionen delegerat sina befogenheter, t.ex. Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden.
 - b) Urvalet av projektet involverar kommissionen eller en eventuell annan rättslig enhet till vilken kommissionen delegerat sina befogenheter, under förutsättning att denna enhet agerar i detta syfte som genomförandestruktur.
 - c) Projektets styrningsstruktur involverar kommissionen, eller en eventuell annan rättslig enhet till vilken kommissionen delegerat sina befogenheter, samt de deltagande medlemsstaterna.
 - d) Projektet omfattar viktigt samarbete i fråga om antalet partner, deltagande av organisationer från olika sektorer eller deltagande av företag av olika storlek och, i synnerhet, samarbete mellan stora företag och små och medelstora företag, inbegripet nya företag, i olika medlemsstater och stödjer utvecklingen i mer missgynnade regioner.
 - e) Projektet innefattar samfinansiering från en unionsfond ⁽²¹⁾ som står under direkt, indirekt eller delad förvaltning.
 - f) Projektet inbegriper ett betydande bidrag från oberoende privata investerare ⁽²²⁾.
 - g) Projektet är inriktat på ett tydligt identifierat och betydande strategiskt beroende.

⁽¹⁹⁾ När kommissionen bedömer omfattningen av samfinansieringen måste denna beakta särdragen hos vissa sektorer och hos små och medelstora företag. Under exceptionella och vederbörligen motiverade omständigheter kan kommissionen anse att stödet är berättigat även om stödmottagaren inte i betydande grad medfinansierar stödet.

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/13. (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13). För åtgärder som är identiska med åtgärder i planer för återhämtning och resiliens som godkänts av rådet anses principen om "ingen betydande skada" vara uppfylld, eftersom detta redan har kontrollerats.

⁽²¹⁾ Unionsfinansiering som förvaltas centralt av institutioner, byråer, gemensamma företag eller andra EU-organ och som inte direkt eller indirekt står under medlemsstaternas kontroll utgör inte statligt stöd. Statligt stöd kan kombineras med finansiering från en unionsfond under förutsättning att villkoret i punkt 35 efterlevs.

⁽²²⁾ Bidrag i form av materiella och immateriella tillgångar samt mark måste redovisas till marknadspris.

3.2.3 Särskilda kriterier

22. Projekt om forskning, utveckling och innovation (FoUI) måste ha en starkt innovativ karaktär eller tillföra ett viktigt mervärde i fråga om FoUI mot bakgrund av den senaste utvecklingen inom den berörda sektorn ⁽²³⁾.
23. Projekt som omfattar en första industriell användning måste göra det möjligt att utveckla en ny produkt eller tjänst med högt forsknings- och innovationsinnehåll eller användning av en genuint innovativ produktionsprocess. Regelbundna uppdateringar utan ett innovativt inslag av befintliga anläggningar och utveckling av nyare versioner av befintliga produkter räknas inte som en första industriell användning.
24. I detta meddelande avses med en första industriell användning utvidgning av pilotanläggningar, demonstrationsanläggningar eller första utrustning och anläggningar i sitt slag som omfattar åtgärder efter pilotfasen, inklusive testfasen och att skala upp serietillverkning, men varken massproduktion eller kommersiell verksamhet ⁽²⁴⁾. Slutet på den första industriella användningen fastställs med beaktande av bland annat de relevanta resultatindikatorerna för forskning, utveckling och innovation som pekar på förmågan att inleda massproduktion. Verksamhet som gäller den första industriella användningen kan finansieras med statligt stöd så länge som den industriella användningen är en uppföljning av FoUI-verksamhet, och i sig innehåller en viktig FoUI-komponent som utgör en integrerad och nödvändig förutsättning för ett framgångsrikt projektgenomförande. Den första industriella användningen behöver inte utföras av samma företag som utförde FoUI-verksamheten, så länge som företaget förvärvar rättigheterna att utnyttja resultaten från den tidigare FoUI-verksamheten, och FoUI-verksamheten och den första industriella användningen båda omfattas av projektet.
25. Infrastrukturprojekt inom miljö-, energi-, transport- eller hälsosektorn eller inom den digitala sektorn måste, i den omfattning som de inte omfattas av punkterna 22 och 23, vara av stor betydelse för unionens strategier för miljö, klimat, energi (inklusive trygg energiförsörjning), transport, hälsa, industri eller dess digitala strategier, eller bidra väsentligt till den inre marknaden, inbegripet men inte begränsat till dessa specifika sektorer, och kan stödjas under perioden fram till dess att de är fullt operativa efter att de har blivit sammansatta.

3.3 Projektets vikt

26. För att räknas som ett viktigt projekt, måste ett projekt vara viktigt kvantitativt eller kvalitativt. Det bör vara osedvanligt stort eller ha omfattande räckvidd, eller innebära en mycket stor teknisk eller ekonomisk risk, eller båda delarna. För att fastställa ett projekts betydelse kommer kommissionen att beakta de kriterier som anges i avsnitt 3.2.

4. FÖRENLIGHETSKRITERIER

27. Vid bedömning av om stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt är förenligt med den inre marknaden på grundval av artikel 107.3 b i EUF-fördraget kommer kommissionen att ta hänsyn till de kriterier ⁽²⁵⁾ som anges i avsnitten 4.1, 4.2 och 4.3 i detta meddelande.
28. Kommissionen kommer, i den mening som avses i avsnitt 4.2, att utföra ett avvägningstest för att bedöma om de förväntade positiva effekterna av stödet uppväger möjliga negativa effekter.

⁽²³⁾ Detta kan i förekommande fall inbegripa gradvisa framsteg mot den senaste utvecklingen, i den mån ett deltagande projekt tydligt och trovärdigt strävar efter och beskriver hur det kommer att gå längre än den senaste utvecklingen.

⁽²⁴⁾ Begränsad försäljning, när det är nödvändigt i den specifika sektorn, i samband med testfasen, inklusive stickprovs-, återkopplings- eller certifieringsförsäljning, ingår inte i begreppet *kommersiell verksamhet*.

⁽²⁵⁾ Enligt domstolen förfogar kommissionen över ett utrymme för skönmässig bedömning vid avgörandet av förenligheten hos ett viktigt projekt. Förenade målen C-62/87 och 72/87, Exécutif regional wallon och SA Glaverbel mot kommissionen, REG 1988, ECLI:EU: C:1988:132, punkt 21.

29. Med tanke på projektets art kan kommissionen anse att förekomsten av betydande marknadsmisslyckanden, systemfel eller samhällsutmaningar, liksom bidrag till ett gemensamt europeiskt intresse, kan förutsättas för de enskilda delarna av ett integrerat projekt om projektet uppfyller de kriterier för stödberättigande som anges i avsnitt 3.

4.1 Stödets nödvändighet och proportionalitet

30. Stödet får inte subventionera sådana kostnader för ett projekt som företaget i alla händelser skulle ådra sig och får inte kompensera för den normala affärsrisken vid ekonomisk verksamhet. Utan stöd bör projektet vara omöjligt att genomföra, eller bör endast vara möjligt i mindre skala, med snävare tillämpningsområde eller med för långsam genomförandetak eller på annat sätt som i hög grad skulle minska de förväntade fördelarna ⁽²⁶⁾. Ett stöd anses vara proportionellt endast om samma resultat inte hade kunnat uppnås med mindre stöd.
31. Medlemsstaten måste förse kommissionen med lämplig information avseende det projekt som stöds, samt en utförlig beskrivning av det kontrafaktiska scenariot som motsvarar en situation där inga stöd beviljas av en medlemsstat ⁽²⁷⁾. Det kontrafaktiska scenariot kan bestå av avsaknaden av alternativa projekt, i de fall där bevisningen ger stöd för att detta är det mest troliga scenariot, eller ett alternativt projekt som stödmottagarna övervägt i sin interna beslutsprocess, och kan avse ett alternativt projekt som helt eller delvis utförs utanför unionen. För att visa trovärdigheten i det kontrafaktiska scenario som stödmottagarna lägger fram uppmanas den anmälande medlemsstaten att tillhandahålla relevanta interna dokument från stödmottagarna, såsom styrelsepresentationer, analyser, rapporter och studier där sådana alternativa projekt diskuteras ⁽²⁸⁾.
32. I avsaknad av ett alternativt projekt kommer kommissionen att kontrollera att stödbeloppet inte överstiger det minimum som krävs för att det understödda projektet ska vara tillräckligt lönsamt, till exempel genom att göra det möjligt att uppnå en internränta som motsvarar det bransch- eller företagsspecifika riktmärket eller tröskelvärdet för avkastning. För detta ändamål kan man även använda den normala avkastning som krävs av stödmottagarna i andra investeringsprojekt av liknande slag, deras kapitalkostnader som helhet eller en avkastning som är vanligt förekommande i den berörda branschen. Alla relevanta förväntade kostnader och fördelar under projektets löptid måste beaktas.
33. Det högsta tillåtna stödbeloppet kommer att fastställas med hänsyn till det identifierade finansieringsunderskottet i förhållande till de stödberättigande kostnaderna. Om det är motiverat genom analys av finansieringsunderskottet kan stödnivån täcka alla stödberättigande kostnader. Med finansieringsunderskott avses skillnaden mellan de positiva och negativa kassaflödena under investeringens livslängd, diskonterat till sitt verkliga värde på grundval av en lämplig diskonteringsfaktor som återspeglar den avkastning som är nödvändig för att stödmottagarna ska genomföra projektet, särskilt med tanke på riskerna. De stödberättigande kostnaderna fastställs i bilagan ⁽²⁹⁾.
34. Om det visas, till exempel genom företagets interna handlingar, att stödmottagaren har ett tydligt val mellan att antingen utföra ett projekt som får stöd eller ett alternativt projekt utan stöd kommer kommissionen att jämföra det förväntade nettovärdet av investeringen i det understödda projektet och det kontrafaktiska projektet, med hänsyn tagen till sannolikheterna för att de olika affärsscenarierna inträffar.

⁽²⁶⁾ Stödansökningen måste föregå arbetets början, vilket är antingen inledandet av bygg- och anläggningsarbetena i samband med investeringen eller det första bindande åtagandet att beställa utrustning eller ett annat åtagande som gör investeringen oåterkallelig, beroende på vilket som inträffar först. Köp av mark och förberedande arbete, till exempel att utverka tillstånd och utföra preliminära genomförbarhetsstudier, anses inte ingå i arbetets början.

⁽²⁷⁾ För projekt som genomförs av små och medelstora företag kan det kontrafaktiska scenariot utgöras av avsaknaden av ett alternativt projekt enligt punkt 32.

⁽²⁸⁾ Om de uppgifter som lämnas omfattas av tystnadsplikt ska de behandlas i enlighet med artikel 30 i rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁽²⁹⁾ I fråga om ett integrerat projekt måste de stödberättigande kostnaderna anges för varje enskilt projekt.

35. Statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse kan kombineras med unionsfinansiering eller annat statligt stöd förutsatt att det sammanlagda beloppet offentlig finansiering i förhållande till samma stödberättigande kostnader inte överstiger den mest fördelaktiga finansieringsgrad som fastställs i tillämpliga bestämmelser i unionsrätten.
36. Som en ytterligare skyddsåtgärd för att säkerställa att det statliga stödet förblir proportionerligt och begränsat till vad som är nödvändigt får kommissionen begära att den anmälade medlemsstaten genomför en clawback-mekanism⁽³⁰⁾. Clawback-mekanismen bör säkerställa en balanserad fördelning av ytterligare vinster när projektet är lönsammare än vad som förutsågs i den anmälda likviditetsgapanalysen och bör endast tillämpas på de investeringar som, baserat på retroaktiva kassaflödesresultat och utbetalningarna av statligt stöd, uppnår en avkastning som överstiger stödmottagarnas kapitalkostnad. Alla sådana clawback-mekanismer bör definieras tydligt i förväg för att ge stödmottagarna finansiell förutsägbarhet när de fattar beslut om att delta i projektet. En sådan mekanism bör utformas på ett sådant sätt att stödmottagarna behåller ett starkt incitament att maximera sina investeringar och projektresultaten.
37. I sin bedömning tar kommissionen hänsyn till följande omständigheter:
- a) Specifikation av avsedd ändring: Medlemsstaten måste tydligt ange vilken beteendeförändring som förväntas bli följden av det statliga stödet, dvs. om ett nytt projekt kommer att inledas, eller om ett projekts storlek, omfattning, takt eller gränsöverskridande dimension kommer att förbättras. Det ändrade beteendemönstret måste identifieras genom en jämförelse med det förväntade resultatet och den avsedda verksamhetens nivå med eller utan stöd. Skillnaden mellan dessa två scenarier visar stödets inverkan och dess stimulanseffekt.
 - b) Lönsamhetsnivå: Om ett projekt i sig inte skulle vara tillräckligt lönsamt för ett privat företag, men skulle medföra väsentliga fördelar för samhället, är det mer sannolikt att stödet har en stimulanseffekt.
38. För att hantera faktisk eller potentiell direkt eller indirekt snedvridning av den internationella handeln, får kommissionen ta hänsyn till det faktum att konkurrenter utanför unionen – direkt eller indirekt – under de senaste tre åren har tagit emot eller kommer att ta emot stöd på motsvarande nivå för liknande projekt. Om det med tanke på den aktuella sektorns särskilda karaktär är troligt att snedvridning av den internationella handeln uppkommer efter mer än tre år, kan referensperioden komma att förlängas i motsvarande mån. Om det är möjligt ska den berörda medlemsstaten ge kommissionen den information den behöver för att kunna göra en lägesbedömning, särskilt vad gäller behovet av att ta hänsyn till den konkurrensfördel som en konkurrent i ett tredjeland åtnjuter. Om kommissionen inte har bevis gällande det stöd som beviljats eller föreslagits, kan den också fatta sitt beslut utifrån indicier. Kommissionen får också vidta lämpliga åtgärder för att komma till rätta med snedvridningar av konkurrensen till följd av subventioner som mottagits utanför unionen.
39. Vid insamling av bevis kan kommissionen använda sina utredningsbefogenheter⁽³¹⁾.
40. Valet av stödinstrument måste göras med hänsyn till det marknadsmisslyckande eller till det andra allvarliga systemfel som ska avhjälpas. Om till exempel det bakomliggande problemet är brist på tillgång till finansiering, bör medlemsstaterna i normalfallet använda stöd i form av likviditetsstöd, t.ex. ett lån eller en garanti⁽³²⁾. Om det dessutom är nödvändigt att företaget får tillgång till en viss grad av riskdelning bör ett förskott med återbetalnings-skyldighet normalt sett vara det stödinstrument som är att föredra. Återbetalningspliktiga stödformer betraktas i allmänhet som en positiv indikator.
41. Urvalet av stödmottagare via ett konkurrensbetonat, öppet och icke-diskriminerande förfarande kommer att betraktas som en positiv indikator.

⁽³⁰⁾ För projekt som genomförs av små och medelstora företag behöver ingen clawback-mekanism genomföras utom i undantagsfall, särskilt med hänsyn till de stödbelopp som anmälts för sådana projekt.

⁽³¹⁾ Se artikel 25 i rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁽³²⁾ Stöd i form av garantier ska vara tidsbegränsade och stöd i form av lån måste vara föremål för återbetalningsperioder.

4.2 Förhindrande av otillbörlig snedvridning av konkurrensen och avvägningstest

42. Medlemsstaten måste bevisa att de föreslagna stödåtgärderna är ett lämpligt politikinstrument för att uppnå projektmålet. En stödåtgärd anses vara olämplig om samma resultat kan uppnås med andra, mindre snedvridande politikinstrument eller andra, mindre snedvridande stödinstrument.
43. För att stödet ska vara förenligt måste de negativa effekterna av stödåtgärden när det gäller snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstater vara begränsade och uppvägas av de positiva effekterna i form av bidrag till målet av det gemensamma europeiska intresset.
44. När kommissionen bedömer de negativa effekterna av stödet, kommer den att inrikta sin analys av den överblickbara påverkan stödet kan ha på konkurrensen mellan företagen på de berörda produktmarknaderna, inklusive föregående eller efterföljande marknadsled, och på risken för överkapacitet.
45. Kommissionen kommer att bedöma risken för avskärmning av marknaden och marknadsdominans. Projekt som omfattar uppförandet av en infrastruktur ⁽³³⁾ måste följa principerna om öppet och icke-diskriminerande tillträde till infrastrukturen och icke-diskriminerande prissättning och nätdrift, inbegripet de principer som fastställs i unionsrätten ⁽³⁴⁾.
46. Kommissionen kommer att utvärdera möjliga negativa effekter på handeln, däribland risken för att medlemsstaterna kapplöper om stöd, där risken är störst vid valet av placeringsort.
47. I sin bedömning av de potentiella negativa effekterna på handeln kommer kommissionen att överväga om stödet är villkorat av att en produktionsverksamhet eller någon annan verksamhet som bedrivs av stödmottagaren flyttas från en annan avtalslutande part i EES-avtalet till territoriet av den medlemsstat som beviljar stödet. Ett sådant villkor förefaller vara skadligt för den inre marknaden, oavsett hur många arbetstillfällen som faktiskt förlorats vid stödmottagarens första etablering i EES och kommer förmodligen inte att kompenseras av positiva effekter.

4.3 Öppenhet

48. Medlemsstaterna ska se till att följande information offentliggörs på Europeiska kommissionens modul för stödtransparens eller på en övergripande webbplats för statligt stöd på nationell eller regional nivå:
 - a) Den fullständiga texten till beslutet om beviljande av individuellt stöd och dess genomförandebestämmelser, eller en länk till texten.
 - b) Namn på den eller de beviljande myndigheterna.
 - c) Varje stödmottagares namn eller identifieringskod, med undantag för affärshemligheter och annan hemlig information i vederbörligen berättigade fall och med förbehåll för kommissionens samtycke i enlighet med kommissionens meddelande om tystnadsplikt vid beslut om statligt stöd ⁽³⁵⁾.
 - d) Stödinstrumentet ⁽³⁶⁾, stödinslag, samt, när detta är något annat, det nominella stödbeloppet uttryckt som hela det belopp i nationell valuta som tilldelas varje stödmottagare.
 - e) Datum för beviljande och datum för offentliggörande.
 - f) Typ av stödmottagare (små och medelstora företag/stora företag/nystartade företag).
 - g) Den region där stödmottagaren är lokaliserad (på Nuts 2-nivå eller lägre).

⁽³³⁾ Pilotverksamhet ska inte betraktas som infrastruktur.

⁽³⁴⁾ Om projektet omfattar energiinfrastruktur, ska det bli föremål för avgiftsbestämmelser och bestämmelser om tillträde samt krav på uppdelning där detta krävs enligt lagstiftningen för den inre marknaden.

⁽³⁵⁾ C(2003) 4582 (EUT C 297, 9.12.2003, s. 6).

⁽³⁶⁾ Bidrag/Räntesubvention. Lån/förskott med återbetalningsskyldighet/bidrag som ska återbetalas. Garanti. Skatteförmån eller skattebefrielse. Riskfinansiering. Annat, Om stödet beviljas genom flera stödinstrument ska stödbeloppet anges per instrument.

- h) Den ekonomiska sektor inom vilken stödmottagaren har sin huvudsakliga verksamhet (på Nace-gruppnivå).
 - i) Stödets syfte.
49. Kravet på att offentliggöra information är tillämpligt när det gäller tilldelning av ett individuellt stöd på mer än 100 000 euro. Informationen måste offentliggöras när beslutet om att bevilja stöd har fattats, sparas i minst 10 år och vara tillgänglig för allmänheten utan begränsningar ⁽³⁷⁾.

5. ANMÄLAN, RAPPORTERING OCH TILLÄMPNING

5.1 Anmälningsskyldighet

50. Enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna underrätta kommissionen på förhand om alla planer på att bevilja eller ändra statligt stöd, även stöd till ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse.
51. Medlemsstater som är inblandade i samma viktiga projekt uppmanas att om möjligt lämna in en gemensam anmälan till kommissionen som ska inbegripa en gemensam text som beskriver projektet och visar att det är berättigat.

5.2 Utvärdering i efterhand och rapportering

52. Det ska ske regelbunden rapportering av genomförandet av projektet. Om så är lämpligt kan kommissionen begära att en efterhandsutvärdering ska utföras.

5.3 Tillämpning

53. Kommissionen kommer att tillämpa principerna i detta meddelande från och med den 1 januari 2022.
54. Den kommer att tillämpa dessa principer på alla anmälda stödåtgärder den har att fatta beslut om efter den 1 januari 2022, även om projekten anmälts före det datumet.
55. I enlighet med kommissionens tillkännagivande om vilka regler som är tillämpliga för att avgöra om ett statligt stöd ⁽³⁸⁾ är olagligt, kommer kommissionen, i fråga om oanmält stöd, att tillämpa de principer som fastställs i detta meddelande om stödet beviljades den 1 januari 2022 eller senare, och, i alla andra fall, de regler som gällde vid den tidpunkt när stödet beviljades.

⁽³⁷⁾ Denna information måste offentliggöras inom sex månader från och med dagen för beviljandet. Vad gäller otillbörligt stöd kommer det att åligga medlemsstaterna att säkerställa offentliggörande av denna information i efterhand, inom sex månader från det datum då kommissionen fattade sitt beslut. Informationen måste vara tillgänglig i ett format som möjliggör sökning och utdrag av uppgifter och som är lätt att publicera på internet, till exempel i CSV- eller XML-format.

⁽³⁸⁾ Kommissionens tillkännagivande om vilka regler som är tillämpliga för att avgöra om ett statligt stöd är olagligt (EGT C 119, 22.5.2002, s. 22).

BILAGA

STÖDBERÄTTIGANDE KOSTNADER

- a) Genomförbarhetsstudier inklusive förberedande tekniska studier samt kostnaderna för att erhålla de tillstånd som är nödvändiga för genomförandet av projektet.
 - b) Kostnader för instrument och utrustning (inklusive installationer och transportfordon) i den utsträckning och för den tid de används för projektet. Om sådana instrument och sådan utrustning inte används för projektet under hela sin livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar projektets varaktighet, beräknade på grundval av god redovisningssed, vara stödberättigande.
 - c) Kostnader för förvärv (eller uppförande) av byggnader, infrastruktur och mark i den utsträckning och för den tid de används för projektet. Om dessa kostnader fastställs med beaktande av det kommersiella överföringsvärdet eller de faktiska kapitalkostnaderna, i motsats till avskrivningskostnaderna, bör restvärdet för marken, byggnaderna eller infrastrukturen dras av från finansieringsunderskottet, antingen i förväg eller i efterhand.
 - d) Kostnader för övrig materiel, lager och liknande produkter, som krävs för projektet.
 - e) Kostnader för att anskaffa, validera och försvara patent och andra immateriella tillgångar. Kostnader för kontraktsforskning, tekniskt kunnande och patent som har köpts eller licensierats från utomstående källor på marknadsvillkor samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som enbart används för det aktuella projektet.
 - f) Personalkostnader och administrativa kostnader (inklusive indirekta kostnader) som har direkt samband med FoUI-verksamhet, även den FoUI-verksamhet som rör en första industriell användning, eller, om det rör sig om ett infrastrukturprojekt, kostnader som uppkommer under uppbyggnaden av infrastrukturen.
 - g) När det gäller stöd till ett projekt för den första industriella användningen, kapital- och driftskostnader i den omfattning och under den period som det används för projektet, så länge den industriella användningen är en uppföljning av FoUI-verksamhet, och i sig innehåller en viktig FoUI-komponent som utgör en integrerad och nödvändig förutsättning för ett framgångsrikt projektgenomförande. Driftskostnaderna ska ställas i relation till en sådan projektkomponent.
 - h) Andra kostnader kan godtas om de är motiverade och är oupplösligt kopplade till genomförandet av projektet, med undantag för driftskostnader som inte omfattas av punkt g.
-